

Utrechtse avonden

De Utrechtse avonden zijn in september 2001 weer begonnen. Om de twee maanden, zo veel mogelijk op de eerste maandagavond van de maand, zullen we in Utrecht bij elkaar gaan komen. Let op: de begintijd is 20:00 geworden!

Op **3 november 2001 om 20.00** zal het gaan over het determineren van larvenhuidjes voor beginners. Welke soorten zijn makkelijk met zekerheid te determineren en hoe zijn die te onderscheiden. Zo mogelijk larvenhuidjes, loupes, determinatiesleutels en -boeken meenemen.

Op **7 januari 2002 om 20.00** zullen we het gaan hebben over de aanvang van de vliegtijden van juffers op het noordelijk halfrond. Hoe verschilt het tijdstip dat de Vuurjuffer *Pyrrhosoma nymphula* begint te vliegen door Europa? Verder vliegt bij ons de Gewone pantserjuffer *Lestes sponsa* later dan de Tangpantserjuffer *Lestes dryas*. In Frankrijk en in Japan vliegt deze laatste soort echter later. Welke verschillen zijn er nog meer te vinden en hoe zouden deze zaken mogelijk verklaard kunnen worden.

Op **4 maart 2002 om 20.00** Levensstrategieën bij libellen. Hoe lang duurt het voor een ei van een libel uitkomt? Is dit verschillend van soort tot soort? Zijn er verschillen in de larvenontwikkeling van een soort in Zuid-Europa en in Noord-Europa? Doen libellen aan risicospreiding, zodat een slechte zomer niet gelijk het einde van een voorkomen van een soort op een plaats hoeft te zijn?

Waar? Met het openbaar vervoer is het projecthuis op de volgende manier te bereiken. Vanaf Utrecht CS bus 5 naar Voordorp (gaat minimaal 4 maal per uur). Uitstappen bij de halte Simon Bolivarstraat. Daarna de Simon Bolivarstraat inlopen. De derde zijstraat even rechts inslaan en na twintig meter door het groene hek naar links. Midden tussen de huizen ligt in een klein parkje het projecthuis.

Vragen Voor vragen kan je contact opnemen met *Marcel Wasscher 030 2517882 marcelhilair@hetnet.nl*.

Themadag 'Insecten in de duinen'

Op vrijdag 14 december wordt er in Naturalis te Leiden een themadag gehouden over 'insecten in de duinen'. Afgelopen jaren is het onderzoek naar insecten in de duinen sterk toegenomen en steeds vaker spelen insecten een rol in het beheer. Het voor een groot deel door vrijwilligers uitgevoerde onderzoek heeft afgelopen jaren interessante resultaten opgeleverd. Dit was aanleiding voor EIS-Nederland en Stichting Duinbehoud om een themadag aan dit onderwerp te wijden.

Op de dag wordt aandacht besteed aan de samenstelling, het belang en het beheer van de insectenfauna in de duinen. Tevens wordt er een themanummer over insecten in het duin van het tijdschrift 'Duin' gepresenteerd.

De dag staat open voor alle geïnteresseerden maar is speciaal gericht op beheerders van duingebieden en vrijwilligers die actief zijn in de duinen. Naast lezingen zullen er ook enkele posterpresentaties plaatsvinden. Daarnaast zijn stands aanwezig van een aantal organisaties die zich met insecten en duinen bezig houden.

Datum: **14 december 2001**

Plaats: Nationaal Natuurhistorisch Museum – Naturalis te Leiden *Toegang gratis*

Dagprogramma

- 10.30 zaal open
- 10.50 dagopening
- 11.00 diversiteit van insecten in de duinen
- 11.30 de rol van insecten in de duinen
- 12.00 lunch (mogelijkheid tot bekijken kraampjes en spreken experts)
- 13.00 dialezing
- 13.30 Libellen in de duinen
- 14.00 Bijen in de duinen
- 14.30 pauze
- 15.00 insecten en natuurbeheer en –ontwikkeling
- 15.30 sluiting

Informatie: *Vincent Kalkman
Kalkman@naturalis.nnm.nl*

Europese bijeenkomst WDA in Leiden 1-3 juni 2002

Komende voorzomer wordt de Europese bijeenkomst van de Worldwide Dragonfly Association georganiseerd in het Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis in Leiden. De bijeenkomst zal plaatsvinden van zaterdag 1 tot maandag 3 juni 2002. Tijdens twee dagen zullen presentaties gehouden worden. Daar zullen bijvoorbeeld onderzoeksresultaten worden gepresenteerd, maar er zal ook ruimte zijn voor meer luchtige zaken, zoals diashows. De zondag wordt doorgebracht in een typisch Nederlands libellengebied, de Kromme Rade en het Oppad in de Vechtplassen.

Uiteraard worden de leden van de NVL van harte uitgenodigd om deel te nemen, opdat zij kennis kunnen maken met het internationale libellenwerk. De lezingendagen zullen voor een kleine vergoeding (wij schatten 5 euro per dag) te bezoeken zijn. Ook deelname aan de excursie is mogelijk (circa 15 euro), waarbij een broodmaaltijd op een oer-Hollandse kaasboerderij is inbegrepen. Om een impressie van de Nederlandse interesse te krijgen, ontvangen wij graag bericht van mensen die willen deelnemen!

Meer informatie, zoals een voorlopig programma, volgt in een latere nieuwsbrief.

*K.-D.B Dijkstra & V.J. Kalkman
dijkstra@naturalis.nnm.nl
kalkman@naturalis.nnm.nl*